

7. 8. 1961

M

Kokemäki, Paistila, Kylä-Köönikkä, Perävainiönmäen kalmisto

Kertomus kalmistom kartoituksesta 17. 8. 1961

Perävainiönmäen kalmisto sijaitsee Paistilan kylän Kylä-Köönikän 1²⁵, jonka omistaa mv. Lauri Mäkitalo, maalla, Kolsin voimalaitokselle johtavan maantien länsipuolella sen vieressä, Kokemäenjokesta satakunta metriä itään. Paikka on Kokemäenjokeen kallistuvaa rinnettä ja mäen lakea, ja sitä erottaa joesta sata metriä leveä peltokappale. Myös sen yläpuolista rinnettä on aikoinaan raivattu pelloksi, jonka ojia näkyy maassa painanteina, raivaus on rajoittunut mäen tasaisempiin kohtiin, kalliot ja kivisimmät alat on jätetty luonnontilaan. Ko. vähäiset pellot on päästetty myöhemmin metsittymään, niin että suurin osa mäestä on tiheän lepikon peitossa. Mäen halki on sittemmin tasoitettu kaksi peltotietä sekä sen yli rakennettu Kolsiin kulkeva korkeajännitelinja. Kalmistomäki on nykyisin karjanlaitumena.

Karttaan merkittiin seuraavat rauniot:

1. Länteen viettävän kallion rinteellä ja päällä, niin että kallion pyöreä laki näkyy kiveyksen keskeltä; itse kiveys on varsin vähäinen ja matala. Halkaisija 7,5-10,5 m.
2. Edellisen alapuolella näkyy maassa miehennostettavien kivien muodostama rivi ja sen vieressä hiukan kiveystä. Mahdollisesti hautaraunio.
3. Edellisen alapuolella näkyy joukko kiviä, jotka muodostavat rivin. Mahdollisesti raivauksessa muodostunut kivi-jono.
4. Kallion länsirinteessä pitkänomainen, matala kiveys, muoto D-kirjainta muistuttava. Kiveyksessä muutamia suurikokoisia lohkareita, mutta ne eivät muodosta mitään riviä tai kehää. Kiveys sijaitsee paljaalla kalliolla. Suurin halkaisija n. 8 m.
5. Edellisen yläpuolella mäen laella pyöreä, lohkareista ja mukuloista koottu kiveys, jonka keskellä on kuoppa, mahdollisesti suhteellisen myö-

hään kaivettu. Huopan vuoksi kiveys vaikuttaa renkaanmuotoiselta. Kiveyksen vieressä louhikkoa.

6. Mäen laella, voimalinja alla on tiheän lepikon peittämä kiviröykkiö. Sen keskellä on korkea lohkaru silmäkivenä, jonka ympärille raunio on kasattu. Muodoltaan raunio on suurin piiretin pyöreänsoikea.

7. Epämääräinen kiveys: suuren maakiven vieressä joukko kookkaita mukulaita, jotka muodostavat keskenään suoran kulman. Saattaa olla näkeä raivattaessa syntynyt raunio.

8. Korkeajännitelinjan pylvään n:o 3 alla, kallion päällä matala muodoltaan epämääräinen kiveys, joka lienee kahden hautaraunion muodostama. Näistä toinen näyttäisi olevan soikea, kehäkiveyksellä varustettu. Toinen, lännenpuoleinen ei ole muodoltaan ja rakenteeltaan yhtä selvä. Mahdollisesti raunioita on sähkötolppaa pystytettäessä jonkin verran rikottu.

Viimeksi mainittujen röykkiöiden välistä lähtee kallion lakea myöten länsiluoteeseen suunnilleen metrin levyinen matala kivivalli, joka on kasattu kallionhalkeaman päälle. Se päättyy suureen raunioon n:o 9. Tämä on leppien peitossa oleva 12-13 m pitkä, 7-8 m leveä soikea raunio.

10. Edellisten muodostamasta ryhmästä satakunta metriä kaakkoon on pienen erillisen peltosaarekkeen koillisosassa pyöreä kehäkiveyksen ympäröimä matala raunio, samaa tyyppiä kuin Kööninkämäen pyöreät kehäkivelliset latomukset. Koskematon. Halkaisija ^{i/} 5 m.

Kartoitustyötä haittasi tiheä pensaikko ja osaksi pitkä ruohikko. On mahdollista, että lepikön sisässä on vielä raunioita, joita emme nyt löytäneet. Toisaalta on korostettava, että näkeä on aikaisemmin raivattu, kuten edellä mainitsin, minkä vuoksi on mahdollista, että eräät rauniot ja kiveykset ovat raivauksessa syntyneitä eivätkä hautoja. Nykyisessä asussaan myös useat kalliolla sijaitsevista raunioista ovat epämuotoisia eivätkä täysin varmasti haudoiksi osoitettavissa, mutta sitä, että paikalla on kalmisto, ei kuitenkaan saata epäillä.

Sateen vuoksi jäivät karttaan merkityt rauniot kuvaamatta.
Kertomukseen liittyy kaksi karttaa.

Porissa elokuun 18. päivänä 1961

Eino Salo

Kokemäki Paistila - Kylä-Köönikkö, Peräveinonmäki.

- Kuva 1. Yleiskuva kalmistosta joelta käsin. Fellon päässä oikealla näkyy uhrikivi. Katajien takaisella kalliolla rauniot 3,2,1.
- " 2. Uhrikivi, katajien takana raunio 1.
- " 3. Raunio 1 (rakennettu kalliolle) joen puolelta.
- " 4. " 1 ylhäältä katsottuna.
- " 5. " 8.
- " 6. " 9.

Kuvat liittyvät Unto Salon ja Seppo Huovisen laatimaan kalmiston kartoitukseen 17. 8. 1961.

3

7.

KOKEMÄKI

PAISTILA. KYLÄ-KÖÖNIKKÄ, DERÄVAI-
NIONMÄKI

1. Sat. mus. neg. 18876
Yleiskuva kalmistosta joelta käsin.
Pellon päässä oikealla näkyy uhrikivi.
Katajien takaisella kalliolla rauniot 3,2,1.

2. Sat. mus. neg. 18877
Uhrikivi, katajien takana raunio 1.

3. Sat. mus. neg. 18878
Raunio 1. (rakennettu kalliolle)
joen puolelta.

4. Sat. mus. neg. 18879
Raunio 1 ylhäältä katsottuna.

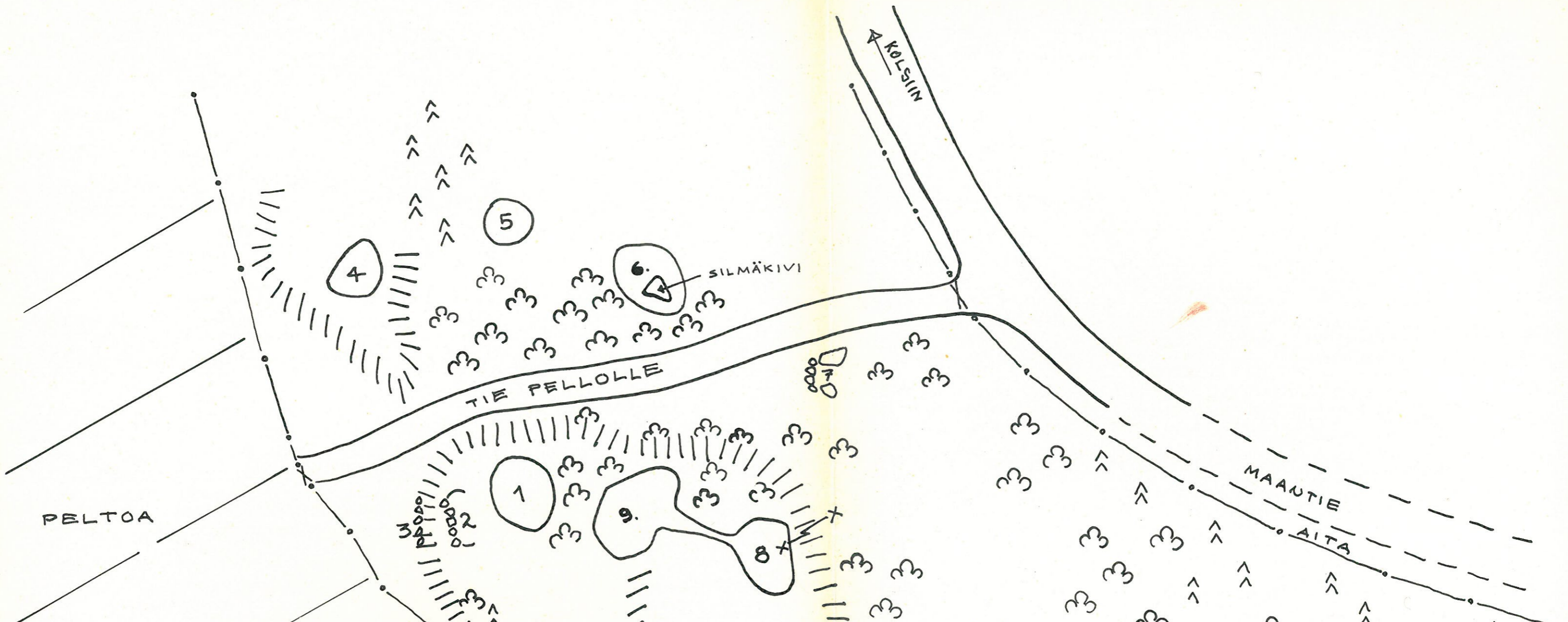
KOKEMÄKI
 PAISTILA, KYLÄ-KÖÖNIKKÄ,
 PERÄVAINIONMÄKI

5. Sat. mus. neg. 18880
 Raunio 8

6. Sat. mus. neg. 18881
 Raunio 9.

UHRIKIVI

AITA

PELTOA

KOKEMÄKI
PAISTILA, KYLÄ-KÖÖNIKKÄ
PERÄVAINIONMÄEN KALMISTO
MK. 1:500

- ☁ = TIHEÄÄ PUSIKKOA
- ^ = KUUSIA
- ||| = KALLIO
- ⑤ = HAUTARÖYKKIÖ
- = ILMAKUVASTA PIIRRETTYÄ
- x-z-x = KORKEAJÄNNITELINJAN PYLVÄÄT

